

Mente & Manu

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

**NOORED JA
TEGUSAD:
Ühispanga
stipendiumi
pälvisid
Tehnikaüli-
koolist
Taissia
Hussainova
ja Olavi
Raigla.**

vaata lk 2

Presidendi sadamanõunik: Undva on utopia

Tehnikaülikooli emeriitprofessori, teaduste doktori Uno Liiviga kohtusin meie ajalehe toimetuses vahetult pärast seda, kui oli teatavaks saanud tema eelseisev autasustamine Eesti Vabariigi aumärgiga (Valgetähe IV klassi teenetemärk). Küllap paljud tema kolleegid, rääkimata teistest Tehnikaülikooli inimestest, ei osanudki kohe arvata, missugune aspekt teeneka vesiehitusspetsialisti eluaegsest tulemusrikkast tegevusest on seekordse tunnustuse kaasa toonud.

vaata lk 3

Riiklik teenetemärk – riigi tänuavaldus oma kodanikule

Tunnustuse avaldamine aumärkide (ordenid, medalid jm) abil vapruste eest sündis juba antiikajal. Meie rahvuslike teenetemärkide ajalugu algas Vabadusristi asutamisega 3. märtsil 1919.a.

Eesti Punase Risti teenetemärk aastast 1926 oli sisuliselt esimene tsiviilalane tunnustusmärk, millega hakati avaldama tänu humanitaarsete teenete eest.

Eesti Vabariigi 10. aastapäeval 1928.a. anti välja esimesed **Kotkaristi teenetemärgid** riigikaitse ja skautliku tegevuse eest, hiljem ka Eesti iseseisvuse eest võitlejatele.

1936.a. asutatud **Riigivapi teenetemärk** on Eesti kõrgeima astme autasu, mida jagatakse vähestele erilistele, riigile osutatud teenete eest. Seni on Riigivapi väärilisteks peetud ühiskondlikku positsiooni ja ametikohta arvestades meie professoreid: **akadeemik Ilmar Öpik (1996)**, **Verner Kikas (1998)** ning **akadeemikud Olav Aarna** ja **Jüri Engelbrecht (1999)**.

Valgetähe teenetemärke (asutatud 1936) antakse riigiteenistuses, majandus-, teadus- ja kultuurivaldkondades silmapaistnud kodanikele, samuti välismaa riigitegelastele, poliitikutele ja teadlastele.

Teenetemärgid jagunevad klassideks, mis väljendavad teatud tunnustuse taset.

Seni oleme suutnud välja selgitada,

et erinevaid teenetemärke kuni aastani 1940 on saanud **61** Tallinna Tehnikumi (TT) ja Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) õppejõudu. Enamusele neist oli õppejõu amet riigiameti või inseneritöö kõrvaltegevus. Neid tunnustati kui inseneriharidusega riigi-, haridus-, majandus- või tööstusjuhte. Olles tollal omal erialal tipptegijad, andsid nad oma põhitöö kõrval heal tasemel õpetust tulevastele inseneridele ja nii võime julgelt nende teenetemärgid ka oma *alma materi* ajalukku kirjutada.

Riiklike teenetemärke on pälvinud kõik esimesed viis rektorit: TT rajaja **Karl Ipsberg** (riigitegelane ja andekas insener), insenerikooli juhtimisele 13 aastat pühendunud **Herman Reier**, tema järglane **Enn Nurmiste** (haridustegelane), akadeemik **Paul Kogerman** (riigitegelane) ja professor **Robert Livländer**.

Valgetähe teenetemärgi kavaleriks said kui TTÜ professorid **Jaan Kark (1938)**, **Evald Maltenek (1938)**, **Albert Borkväll (1939)**, **Jaan Kopvillem (1939)**, **Ottomar Maddison (1940)** ja **Vladimir Paavel (1940)**.

Nõukogude okupatsioon katkestas teenetemärkide traditsiooni 55 aastaks.

Käesoleval aastal autasustatakse järgmisi TTÜga seotud isikuid:

Valgetähe teenetemärgiga

II klass

akadeemik, TTÜ molekulaardiagnostika professor **Mart Saarma**, Helsingi Ülikooli Biotehnoloogia Instituudi juhataja

III klass

akadeemik **Hillar Aben**, TTÜ Küberneetika Instituudi laborijuhataja

IV klass

TTÜ humanitaar- ja sotsiaalteaduste instituudi direktor, professor **Ülo Kaevats**, emeriitprofessorid **Ilmar Kleis**, **Uno Liiv** ja **Leo Võhandu**, TTÜ Akadeemilise Meeskoori peadirigent **Jüri Rent**.

V klass

emeritprofessorid **Heino Lepikson** ja **Ülo Lille** ning TTÜ audoktor, Chalmersi Tehnikaülikooli professor **Mart Mägi**.

Valgetähe medaliga

TTÜ raadio- ja sidetehnika instituudi direktor, professor **Andres Taklaja**.

ÖNNITLEME MEIE KOLLEKTIIVI VÄLJAPAISTVAID LIIKMEID RIIKLIKU AUTASU PUHUL!

Vastava seadusega taastati 1994.a. riiklike teenetemärkide süsteem mõningate muudatustega. Taastamisloos juures oli tegev ka tänane TTÜ professor **Ülo Kaevats**, kes oli sel ajal Eesti Vabariigi riigisekretär.

1995.a. loodi uus aumärk – **Maarjamaa Risti teenetemärk**, mida antakse Vabariigi Presidendile ja välismaalastele kõrgeima astme teenetemärgina.

A-il 1996-2001 on teenetemärkidega autasustatud 24 TTÜga seotud isikut.

Lisaks eelpool nimetatud Riigivapi teenetemärgi neljale omanikule on Valgetähe teenetemärgiga tunnustatud: 1997.a. emeriitprofessorid **Uno Mereste** ja **Hanno Sillamaa**,

1998.a. erusportlased **Joann Lõssov** (TTÜs v-õpetaja 1961/62, 66-90) ja **Ruudi Toomsalu** (TTÜs dotsent 1950-76); tehnikateadlane **Heino Ross** (TTÜs 1957-96), akadeemik, emeriitprofessor **Mihkel Veiderma**.

1999.a. professor **Jüri Kann**, emeriit-

professor **Valdek Kulbach** ja akadeemik, tehnikateadlane **Leo Mõtus**.

Eesti Punase Risti teenetemärgiga tunnustati 1998.a. dotsent **Leo Õispuu** isamaalist tegevust "Memento" Tallinna Ühenduse esimehena. Samal aastal anti Kotkaristi teenetemärk erulendur, vanemteadur **Hendrik Arrole**.

Vabariigi aastapäeva puhul on fuajees 21. veebruarist kuni 6. märtsini näitus "EESTI RIIKLIKUD TEENETEMÄRGID", mis tutvustab värvitrukis kõiki teenetemärke.

Lõpetaksin president Lennart Meri mõtteavaldusega:

"Eesti Vabariik tänab Eesti eest võidelnuid, isiklikku vaprust ja eeskuju ilmutanud, õpetajaid ja diplomaate, teadlasi ja elupäästjaid, riigiametnikke ja vabadusvõitlejaid, inimesi, kes on andunud ennast pühendanud erialatööle. Neid kõiki on põhjust tänada meie riigi ja rahva hoidmise eest!"

Imbi Kaasik,
TTÜ raamatukogu

In medias res

Asja juurde

Iseisvus = vastutus

Valdek Mikkal
emeritprofessor

Noore inimese sünnipäeval fikseerub järjekordne etapp täisealiseks saamises. Sama võib öelda ka meie noorenenu ja taasalustanud Eesti riigi kohta. Sünnipäev on seepärast peopäev, et sel päeval otsekui lähened oma suurele ootusele — täisealiseks saamisele. Siis saad täita oma elu-unistused, saada hariduse, rajada oma kodu. Kuigi inimese elus tulevad ka vananemise sünnipäevad, peaks riik siiski pidevalt täiustuma, ja seda isegi sel määral, et minetab oma praegused funktsioonid ja seejuures sisuliselt nooreneb. Nii paradoksaalsed on üksikisiku ja riigi arengud, ja ometi nii sõltuvad teineteisest. Küllap kulub veel aega, kuni võime öelda, et riik see oleme meie — aga see ongi eesmärk. Ühelt poolt on riik meile ikka midagi püha ja kauaigatsetut, teiselt poolt aga sageli samastatav ebapopulaarse riigivõimuga, hinges pesitseva lootusega, et millal küll pääseb võimu valitsema vaim (!).

Noor on meie riik ja noored ka riigimehed. Küpsemist ootavad kõik. Pole siis ime, et ikka ja jälle tuleb ette mõni poisikesetemp, ja seda isegi maailma edukaimatel noortel poliitikutel. Vast ongi viga olnud selles, et nii riigil kui ka noortel riigimeestel pole olnud küpsemisaega, pole saadud dzentelneks kasvatust ja poliitilise broileri maneerid paistavad liialt läbi?! Siiski on see kõik üleminev — küllap aeg annab arutust ja õpetust, tulevad ka täiel määral respektieritavad eliitsemel riigijuhid. Praeguste Eesti riigimeestegi kasvatus ulatub nõukogude aegadesse, kogu selle tahumärgi ja üdini aumehelikkuseta olekuni, nagu me kõik, koodestlased, natuke veel oleme. Peamine on, et me tunnustaksime endale sedagi, püüdeksime aga siiski paremusele nii käitumises kui töökspidamistes.

Küsimus on seegi, kas suudame juba praegu anda kasvatust ja haridust niisugusel baasil, et saaksid areneda täitsamehed/naised, aatelised ja haritud inimesed, insenerid? Seegi on meie riigi saatuse ja ka Eesti tehnika arengu põhiküsimusi. Küllap on meilegi õppejõud veel kohati oma õpetamistöös kinni tähenärijalikus tuupimissüsteemis ja üsna kaugel loova laadiga kaasahaaravaist õpetamismeetoditest. On tore, et TTÜ rektor ja õppeprorektor seavad tähtsaimale kohale õppetöö vormilise ja sisulise külje põhimõttelise muutumise — loov ja vabalt mõtleval olgu iga TTÜ lõpetav insener. Õppeaine käsitlus peab muutuma: kogu õpetatav materjal olgu hariv ja kasutatav. Vaid siis, kui iga meie lõpetaja vastab neile tingimustele, teeme midagi tõeliselt head ka oma riigi heaks.

Eestiski on nüüd fikseeritud meie insenerikorpuse kõrgeim aste — volitatud euroinsener, see on eliitase, mille poole tuleb meie noortel püüelda. Parimate Euroopa tehnikaülikoolide tase ja varustatus on tõepoolest praegu veel kadestamisväärne (kuni sülearvuti ja õppeainete CDde kinkimiseni sisseastumisel), küllap on seda ka nende kasvandikud. Eeskujud on kõrgetasemelised, aga kõike seda järgi tegemata pole meil Euroopasse asja.

Tehkem siis nii, et **ühed õpetavad ja teised õpivad nii hästi kui vähegi suudavad** — see on see veidi naiivne ja paatoslik (aga seda on aatelisus alati) soov ja parim kingitus meile endile ja Eesti riigilegi.

Toimetuse & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja	Olavi Pihlamägi tel 620 3590	19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-108) faks 620 3591
Toimetaja	Mart Ummelas tel 620 3615	e-mail: martu@staff.ttu.ee www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendaja	Reimo Leedjärv	

Ühispank jagas tudengeile stipendiumeid

vaata pilti lk 1

15. veebruaril andis Eesti Ühispank oma stipendiumi kahele Tallinna Tehnikaülikooli ja kahele Tartu Ülikooli üliõpilasele.

10 000-kroonise summa said tänavu Tallinna Tehnikaülikoolist **Taissa Hussainova** ja **Olavi Raigla** ärikorralduse erialalt.

Pidulikult stipendiumide kättemõtmisel osalesid TTÜ prorektor **Jakob Kübarsepp** ja majandusteaduskonna dekaan **Alari Purju**. Eesti Ühispanga poolt andis stipendiumid üle asepresident **Margus Schults**.

Ühispank andis seekord stipen-

diumid majandustudengeile juba neljandat korda. Stipendiumide andmisega tahab Eesti Ühispank jätkuvalt rõhutada hea õppeedukuse ja kvaliteetse kõrghariduse olulisust.

Stipendiumi määramisel arvestatakse tudengi õppe- ja teadusliku uurimistöö tulemusi, aktiivset enesetäiendust ja ühiskondlikku aktiivsust. Stipendiumi saaja valib komisjon, kuhu kuuluvad esindajad vasta-va kõrgkooli majandusteaduskonnast ja üliõpilaskonnast ning Eesti Ühispankast. Kokku kandideerisid seekord stipendiumidele 20 tudengit.

Hedvi Valgemäe,

TTÜ avalike suhete osakond

Infotund "Ehitused 2001"

Esmaspäeval, 12. veebruaril toimunud infotunnis tegi TTÜ haldusdirektor **Peep Jonas** ülevaate ja vastas küsimustele teemal "Ehitused 2001".

Peep Jonas jagas oma ettekande tinglikult nelja ossa: kapitalieelarve, tööandja eluruumid, riigihangete korraldamine ja töödistsipliin.

Lühidalt tutvustati **kapitalieelarvet**, nii kulude kui tulude poolt, mis lõplikult täpsustub alles peale eelarve vastuvõtmist TTÜ nõukogus. Kapitalieelarve tulud moodustuvad eelmiste aastate eelarvejäätisest, põhivara müügist (Koskla/Sõpruse pst., Klooga kinnistu ning Männiku kompleksi müük), riigieelarve eraldistest investeringuteks, energeetikateaduskonna riigieelarvelisest eraldisest ja laenust. Kulutused tehakse TTÜ hoonete ja ruumide renoveerimiseks ning ehitamiseks. Suuremad renoveerimised: ühiselamu Akadeemia tee 5 (1.07.01-1.12.01), spordihoone (1.04.01-1.10.01), peahoone aula, Keemia Instituudi ruumid, majandusteaduskonna esimene korrus ja katus ning Virumaa Kolledži peahoone. Aula renoveerimisega loodetakse suurendada istekohtade arvu ning saal muudetakse polüfunktsionaalseks. Tänavu alustatakse ka energeetikateaduskonna uue korpuse ehitust. Lisaks sellele finantseeritakse kapitalieelarvest üleülikoolilisi projekte.

Tööandja eluruumid koliti Koskla tänavalt ümber Akadeemia tee 7a. Praeguseks hetkeks on 15 korterit erastatud EVPde eest. Edaspidi toimub erastamine vastavalt Tallinna Tehnikaülikooli nõukogu otsusele.

Vastavalt **riigihangete seadusele** loetakse ostjaks: avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus; eraõiguslik juriidiline isik, mis ei ole äriühing ja mille kõik asutajad või liikmed on kas koos või eraldi riik, kohalik omavalitsus ja/või avalik-õiguslik juriidiline isik. Alates aprillist tuleb sooritada kõik ostud, mille maksumus on aasta arvestuses koos käibemaksuga

SEADUSTE TIHNIKUS: Kaalu-ka osa oma ettekandest pühendas haldusdirektor Peep Jonas riigihangete seaduse rakendamisele.

50 000 krooni ja üle selle ühelt hankijalt riigihanke korras. Loodetavasti õnnestub ülikoolidel taotleda eristaatust ja need arvatakse seadusest välja, kuid sinnamaani tuleb toimida vastavalt kehtivale seadusele.

Neljandas, **töödistsipliini** puudutavas alalõigus rääkis haldusdirektor tähtaegadest ja nende täitmise vajalikkusest. Kui materjalide esitamiseks on tähtaeg paika pandud, siis tuleb sellest ka kinni pidada.

Loomulikult ei puudunud infotunnist **küsimuste-vastuste** osa. Saadi teada, et külalisprofessoreid on võimalik majutada juba alates juuni-kuust aadressil Rävälä pst. 13. Uue ühiselamu ehitamiseks tehnikaülikoolil raha ei ole. Kinnisvaraarendajad võivad ehitada ühiselamu vastavalt etteantud tingimustele 2002. a. septembriks ja MTÜ Üliõpilasküla võtab selle 10 – 12 aastaks rendile. Üliõpilasküla saab endale kaasaegse ühiselamu, kus on võimalik pakkuda elamisväärsemaid tingimusi ja majutada ka välisstudengeid. Samas nenditi, et on hädavajalik ka uute auditooriumite ehitus kavandata-vasse energeetikateaduskonna korpusesse. Seal saaksid ruumid rektorat ning mõned haldusstruktuuriüksused, vabanevad pinnad saaks raamatukogu enda käsutusse.

Hedvi Valgemäe,

TTÜ avalike suhete osakond

Presidendi sadamanõunik: Undva on utopia

algus lk 1

Professor arvas, et küllap on äärmärkimise põhjuseks tegevus Eesti Vabariigi Presidendi Lennart Meri nõustajana Saaremaa süvasadama ning Tallinna Miinisadama tuleviku küsimustes. Professor Uno Liiv on oma büroo vahendusel uurinud Kihelkonna valla ettepanekut rajada süvasadam Undvasse või mõnda muusse Saaremaa merelahte ning esinenud oma nägemustega selles küsimuses presidendi akadeemilise nõukogu ees. Presidendil soovitas tema poole pöörduda "Estonia" katastroofi uurimiskomisjoni esimees kapten Uno Laur.

Mait Metsamaa sünge vari

Professor Liiv paljastas meile ka selle, et sadama rajamise Undvasse algatas ei keegi muu kui odioosne ja tänaseks meie seast palgamõrtsuka käe läbi lahkunud ärimees Mait Metsamaa, kelle allkirjaga varustatud kiri turismifirmalt Baltic Tours saabus Saare maavalitsusse taotlusega just Undvasse reisisadama rajamiseks. Too mees oli niioelda *primus motor*, kes käivitas kogu vastuolulise protsessi, mis on hiljem tekitanud meedias tormilaineid ja raskelt seletatavaid poliitilisi kirgi.

Uno Liivi kui spetsialisti meelest on suurimad probleemid Saaremaa süvasadamaga seotud just lähteülesande püstitamisega. Undva sadama idee fanaatilised toetajad on soovind tühistes kulutustega rajada hiiglaslikku kompleksi, mille efektiivsus

UNO LIIV: Alati tasakaalukalt soliidne ja argumenteeriv.

ja mõttekus on algusest peale olnud ülimalt küsitav. Esialgseis kavades on pakutud sadama väljaehitamise kuludeks 40 miljonit, ehkki minimaalseimadki kulud Undva turvaliseks sadamakohaks väljaehitamisel liiguvad tegelikult 500 miljoni ringis. Kulud tekiksid vajadusest lahe põhjast välja võtta umbes pool miljonit kuupmeetrit paasi, enne kui mingist vähegi turvalisest sadamakohast võiks üldse rääkida.

Raha rahaks, kui projekt oleks perspektiivne, sest laenu raha maailmas ikka leidub. Ent kuidas oleks võimalik neid hiiglaslikke mõistliku ajaga tagasi teenida?! Kui reaalne

oleks projektis pakutud prognoos, et sadam hakkab hooajast teenindama vähemalt 200 000 reisijat ning 30 000 sõiduauto, mis tähendab keskmiselt 1500 reisijat iga navigatsioonipäeva jooksul?! Kes ja mil määral oleks valmis kasutama algselt projekteeritud tohutut helikopteriväljakut ja hõljukisadamat?!

Undva – algusest peale avantüür

Professor Liiv on veendunud, et Undva projekt on olnud ebareaalne algusest peale ning on teeninud mingeid muid kui mõistlikke regionaalpoliitilisi ja majanduslikke huve. Võib-olla kellegi taltsutamatu utopiat, et kunagi pärast Saaremaa püsiühenduse loomist võiks sellest sadamast kujuneda oluline kaubatransiidi sadam? Ent ebareaalne ja ohtlikule pinnale ei saa rajada investeeringute tulususe ootusi nii tundlikus kohas kui Saaremaa, kus tuleks siiski välja minna märksa kindlamaile ja järeleproovitud lahendustele.

Ühena sellistest pakub professor Liiv välja tulevase sadama rajamist Suuriku-Kuriku lahte ehk siis kahe samanimelise panga vahele. Selle koha looduslikud eeldused ja asend, pealegi sama valla piires kui Undva, võiksid olla mõistliku projekteerimise korral kõigiti paljulubavad ja pakuksid sellega reaalse alternatiivi suveturismi arendamiseks Eesti suurimal saarel, vähemasti senise praamiühendusega võrreldes. Suuriku-Kuriku oleks professori meelest ka märksa parem variant kui

suuri ja kalleid süvendustööd nõudev Veere sadam, kõnelemata siis juba paljudest aspektidest täiesti sobimatust Undvast. Keskkonnakaitsest rääkimata.

Eesti sõjasadam otsib uut asukohta

Lisaks Saaremaa süvasadama problemaatikale on professor Liiv presidendi palvel uurinud ka Tallinna Miinisadama seisundit ja sealse Eesti sõjalaevastiku sadama perspektiive. Tema meelest Miinisadama kui kesklinnale lähedase kinnistu kõrge hind, sadamabasseini ja -kaide seisund ning sadamaalal asuvate hoonete iseloom ja olukord kõnelevad pigem selle kasuks, et Eesti mereväebaas võiks asuda Miinisadama asemel kusagil mujal. Parima lahendusena näiteks päris uues asukohas Paldiskis sealseist senistest kaubasadamatest põhja pool. Teisalt, Süsta tänava piirkonnas Koplis asuva piirivalvesadam asukohta ja seisundit peab professor Liiv igati sobivaks ja otstarbekaks ka tulevikus.

Emeriitprofessor Uno Liivi autasustamine osutab meile kõnekalt, et strateegiliste otsuste langevatel hinnatatakse Eestilastele siiski kõrgelt tõelisi oma ala spetsialiste, kelle pikaajalised kogemused ja ka teatav intuiitvne tunnetus, loomumane ettevaatlikkus aitab vältida rahvuslike ressurside mõtetut raiskamist utoopiliste, sageli ka kitsalt erahuve teenivate projektide peale.

Küsitles
Mart Ummelas

P. S. Muide, kas teate, et Uno Liiv oli 70ndate alguses ka legendaarse Horoskoobi üks saatejuhte?

Ei ole paremaid ega halvemaid aegu

Lõppemas on esimene aasta Tehnikaülikooli tegutsemist uue juhtkonna käe all. Eelmise aasta kevadtalvisest erutusest ja kirgedest, lootustest ja nende purunemisest ning omakorda uutest lootustest tulvil päevadest rektori valimisel on saanud rutiinne argipäev ülikooli 83. eluaastal.

Tavapäraselt on meie ühises kõnepruugis sellised mõisted nagu õppekavade täiustamine, teaduse arendamine, arengukava kinnitamine, parem kvaliteet, efektiivsuse tõstmine. Tunnistagem, et ülikoolis kauem töötanud inimesed on neid lõoktermineid kuulnud juba mitu aastakümnet.

Aga on ka mõndagi uut. Ülikooli dotseeriv pool kipub vaidlema teemal "Kas ülikool on eelkõige akadeemiline või teenindusasutus?", ja veenvaid argumente piisab. Lõpuks kipub kõikvõimalikes vaidlustes ainsaks mõõtväärtuseks jääma ikkagi RAHA, mille olemasolu või puudumine pole ometi seganud ülikoolide võidukäiku Euroopas juba kaheksa sajandit. Järelikult on oluliseks tõusnud ikkagi midagi MUUD, mis on alati ja igasugustel aegadel olnud tähtsam kui RAHA.

Kirjutades Eesti Vabariigi 83. aastapäeva lehte tagasivaatelist lugu TTÜ lähedast ajaloo, pöördusin abi saamiseks meie endi klassikute poole. Seekord meenus mulle TTÜs

töötanud markantsematest isiksustest üks neist vähestest, kes (erinevalt paljudest teistest, kahjuks!) oma mõtteid ja mälestusi on pidanud vajalikuks meiega, tänaste tegijatega jagada. Selle auväärse mehe nimi on Juhan Toomaspoeg, kes lahkus meie seast üsna täpselt neli aastat tagasi, mõni päev enne oma 80. sünnipäeva. Seega on ta sobiv persoon, kelle mälestused meile just täna korda võiksid minna, sest ta on ühtaegu nii Vabariigi kui Tehnikaülikooli eakaaslane.

Uutele ja noortele inimestele, kes alles äsja meie akadeemilise pere liikmeks on saanud, olgu öeldud, et ta astus TTÜsse 1936. aastal ja oli hiljem palju aastaid majandusteaduskonna dekaan ning kateedrijuhataja. Tegemist oli ka väga patriootliku isikuga, ja seda kahes tähenduses: dotsent Juhan Toomaspoeg oli ühtaegu nii TTÜ kui Eesti riigi patrioot. Vaat seesama PATRIOTISM (oh, mis kuluma kippuv, ärleierdatud ja argistes muredes tahaplaanile surutav mõiste!) ongi nähtus, mida just vabariigi aastapäeval on paslik kusagilt ilusate, kuid unustatud asjade kolikambrist (näiteks TTÜ muuseumist!) välja tirida ja mida tahaksin selle õnnetu RAHA kõrvale tõsta. Ja selle ehk tänamatuigi töö tegemiseks sobib imehästi dotsent Toomaspoeg, kelle viimased meile öeldud sõnad puudutasid

mõlemat: ühtaegu armastust oma elu, töö, ülikooli ja südames kantud Eesti riigi vastu, kui ka rahapuudusest tulenevat vaesuse mõistet, millega me tänaseni nii isiklikus elus, ülikooli elus kui riigi elus liigagi tihti kokku puutume.

Võtan väljavõtte 1997. aasta 24. märtsi ajalehes "Tehnikaülikool" ilmunud hüvastijätusõnast Juhan Toomaspojale ja ühes temaga ka tema ajale.

INIMENE KUI SILD ÜLE AEGADE

Kui meie lugupeetud Juhan Toomaspoeg viimati toimetuses käis (see oli tund enne vabariigi aastapäeva aktust 21. veebruaril), palusid toimetajad temalt eelmises lehes otsakorralt jõudnud mälestuste lõpetuseks lühidat pöördumist tänaste lugejate - noorte ja veel nooremate Tehnikaülikooli põlvkondade poole. Et mida teada või arvestada praegusel muutuste ajal. Et kuidas ja mida valida. Et mida tänastes tormides tähtsaks või tähtsusetuks pidada.

Juhan Toomaspoeg mõttes. Võib-olla kahtles. Ja otsustas:

"Teate, ma ei ütle midagi."

Pärast aktust juhulikult fuajees veel kord kohtudes püüdis ta toimetaja kinni ja lausus: "Teate, ma mõtlesin järele. Katsuge teie, nooremad, elada oma elu nii, et ei peaks vaesuses vaevlema. Uskuge mind, see

Urmi Reinde
muuseumi juhataja

on väga vaevaline.

... Aga ega ma süa kurtma ei tulnud!"

20 päeva pärast teda enam polnud. Kuid ka oma elu viimasel vabariigi aastapäeval ei pidanud ta paljaks tulla austama riiki, kus ta sai välja öelda kaua hinges varjatud tõesid. Üks sild Tehnikaülikooli ajaloo mõnikord kärestikulistestki voolujõgedes jõudis teisele kaldale.

Mida ma siis nüüd öelda tahtsin...? Meie ülikoolis töötab umbes 1600 inimest, koos tudengitega kokku on meid ligi 10 000. Aastapäevade aegu koguneb meid aulasse kõigest mõnikümme, parimal juhul sadakond.

Kas meil on siis täna tõesti õudsem elu, kui neil Tehnikaülikooli töötajatel, kes aastail 1940-1944 viisid ülikooli üle mitme okupatsioonikarestiku ja säilitasid eesti tehnikahariduse, mille üle meie täna uhkust tunda tahame? Kas meie elu on nukram, kurvem ja enam kurtmist väärt, kui neil, kes olid enne meid?!

Seda küsima õpetaski Juhan Toomaspoeg. Küsimusele vastas aga luuletaja - nende sõnadega, mis on talletunud vastustundlike eestlaste südamesse:

*Ei ole paremaid / halvemaid aegu,
on ainult hetk, milles viibime praegu.*

Sic!

19.-20. veebruar

TTÜ haldusjuhtimise õppetooli assistent **Leo Aadel** osaleb Maastrichtis EIPA (European Institute of Public Administration) poolt korraldataval **Euroopa Liidu konverentsil**: "Enlargement of the European Union: Prerequisites for Successful Conclusion of the Accession Negotiations".

20. veebruar

*Kell 14.00 TTÜ nõukogu istung. Päevakorras:

2001. aasta koondeelarve ja kapitalieelarve teine lugemine.
- Professuuride nimistute muutmine ja vakantsete professorikohtade kinnitamine.
- Tasemeõppekavade koostamise juhendi ja ajakava kinnitamine.
- Eelnõu Sõpruse/Koskla kinnistu ja Klooga puhkebaasi osa võõrandamiseks.
- Õpetegevuse eeskirja muutmine ja TTÜ akadeemiliste kraadide andmise eeskiri.
- Teadusmahukate äriühingutega koostöö tegemise ja TTÜ osalusega juuridiliste isikute asutamise eeskirja esimene lugemine.
- Nõukogu kevadsemestri tööplaani projekti kinnitamine.
- Kohal algatatud küsimused.
- *TTÜ infopäev Saue Gümnaasiumis. Vastuvõtu- ja üliõpilastalitus tutvustab õppimisvõimalusi ja vastuvõtu-

tingimusi. IT-alase loenguga esineb professor Tanel Tammet.

21. veebruar

*Kell 11.00 Helsingi Tehnikaülikooli, Eesti Kardioloogia Instituudi ja TTÜ esindajate osavõtul **nõupidamine "Telemeditsiinilistest rakendustest"**. Nõupidamine toimub Akadeemia tee 21 ruumis B117.

*TTÜ infopäev Võrumaal. Vastuvõtu- ja üliõpilastalitus tutvustab õppimisvõimalusi ja vastuvõtutingimusi. Tudengielust räägib üliõpilaskonna esindaja.

21. veebruar – 6. märts

TTÜ peahoone fuajees on avatud **EV iseseisvuspäevale pühendatud näitus teemal "Eesti riiklikud teene-märgid"**.

22. veebruar

Eesti Vabariigi aastapäeva pidulik vastuvõtt prorektor Jakob Kübarsepa osavõtul TTÜs õppivatele välisriikide üliõpilastele.

22. – 23. veebruar

Rahvusvahelisel konverentsil "The Strategic Analyses of Universities: Microeconomic and Management Perspectives" osaleb **prorektor professor Peep Sürje**.

Hedvi Valgemäe,

TTÜ avalike suhete osakond

Koostööleping Tarkoniga

Reedel, 16 veebruaril sõlmiti Tartus koostööleping TTÜ ja Eesti ühe suurima elektroonika- ja aparaadiehituse ettevõtte AS Tarkon vahel. Lepingu allkirjastasid prorektor Peep Sürje ja ettevõtte peadirektor Toomas Noorem. Prorektorit saatsid külaskäigul ettevõttesse professorid Rein Küttner ja Jüri Papstel.

Lepingu objektiks on koostöö õppe- ning teadus- ja arendustöö valdkonnas, ettevõtte jaoks kõrgharidusega töötajate ettevalmistamine ning töötajate täienduskoolitus ja ümberõpe, samuti Tarkoni spetsialistide poolt ettevõttes kasutatava tehnika ja tehnoloogia alane koolitus TTÜs. Teadus- ja arendustöö valdkonda kuuluvad muu seas üliõpilaste (ka magistrandid ja doktorandid) lõpu- ning kursusetööd ettevõtte temaatikast ning TTÜ poolt teadusinformatsiooni kogumine, süstematiseerimine ja edastamine vastavalt eraldi kokku lepitud temaatikale.

Aarne Paul, TTÜ arendustalituse juhataja

Brevi manu

Kergel käel

Eelmises ajalehes ilmunud kirjutis "Võib-olla tõesti "igaüks?" sisaldas oletuse, et Tanel Padar nõudvat oma sõbranna Eda-Inese sõitu Kopenhaagenisse ETV kõhna rahakoti peal. Õnneks teatas eurolaulu projektijuht Jühan Paadam M&M-le, et Kopenhaagenisse sõidavad kõikide esinejate sõbrannad rangelt oma leivakoti ja piletitega. Sellest teadmisest hakkas kergem. Vabandame ETV ees. M&M

Eesti Vabariigi 83. aastapäeva

AKTUS

TTÜ aulad reedel, 23. veebruaril kell 11.00

- Aastapäevakõne "Eesti omariiklus – kohalik omavalitsus" – TTÜ nõukogu juhataja prof Sulev Mäeltsemees
 - Korporatsioonide tervitused
 - Kontsert TTÜ puhkpilliorkestrilt – dirigent Reet Brauer
- Enne aktust kl. 10.30 videofilm "Eesti Vabariik 75" demonstratsioon peahoone fuajees.

Rootsi 3 E-d

Rootsi Kuningriigi Suursaadiku Elisabet Borsiin Bonniereri esinemine Tehnikaülikoolis 13. veebruaril kujunes Euroopa Liidu eesistujamaa tegevuse prioriteetide näitlikuks ja veenvaks esitluseks.

Rootsi suursaadik on kuni juuni lõpuni ühtlasi kogu Euroopa Liidu huvide esindaja Eestis. Esmakordne tegutsemine eesistujamaana toob aga Rootsile kaasa tohutu ülesannetekoorma. Kokku on vaja pidada üle 1700 erineva kohtumise, koosoleku ja konverentsi, neist 60 ministrite tasemel.

Rootsi peab oma eesistumisperioidil tegelema kõigi uniooni probleemidega, kuid tal on olnud õigus ja kohustus valida ka mõningad prioriteetsed suunad. Rootslased otsustasid kolme E kasuks: *enlargement*, *employment* ja *environment* ehk eesti keeles laienemine, tööhõive ja keskkond.

Laienemistemaatika puudutab eriti meid, eestlasi, sest oleme ju seadnud iseendale eesmärgiks saavutada aastaks 2003 Euroopa Liiduga ühinemiseks vajalike nõudmistega täitmine ning vastavate kokkulepete sõlmimine. Suursaadik rõhutas, et kui Eesti loodab liitumisläbirääkimistel suuresti Rootsi toetusele, siis Rootsi omalt poolt seob suuri lootusi talle ajalooliselt ja geograafiliselt lähedase Eesti edukusega. Elisabet Bonniereri meelest tuleb iseseisval riigil nagu Eesti raskustega võidelda nagunii, kuid Euroopa Liidus olemine aitab kaasa paljude probleemide kiiremale lahendamisele, muudab perspektiivi optimistlikumaks.

Lauditoriumist küsiti ka, kas näiteks Venemaa võiks saada ELi liikmeks. Rootsi suursaadiku meelest on Venemaa veel kaugel kandidaatriikide ette seatavate elemen-

VASTASTIKUSED OOTUSED: Samavõrd kui Eesti ootab toetust Rootsilt, loodab too meie edukusele, kinnitas suursaadik Bonnier.

taarsete nõudmistega täitmisest, kuid teisalt on EL eluliselt huvitatud suhete parandamisest ja arendamisest Venemaaga, sest vaid stabiilne, etteaimatavalt tegutsev ja arenguvõimeline Venemaa on eelduseks kogu Euroopa edukale integratsioonile.

M&M

P.S. Tervikuna võite ülevaadet suursaadiku huvitavast loengust lugeda meie ajalehe internetileheküljelt. Samuti soovime tutvuda Rootsi kui eesistujamaa amliku veebilehega www.eu2001.se

BEST-Estonia talvepäevad – meeskonda koolitamas jääl

Lund pole, tuul viliseb! Suusatada Eestis?! Kui, siis ainult kunstlumel, mida on Otepääl ja mõeldud MK etapil osavõtjatele. Kuid hea tahtmise korras ja osaledes BEST-Estonia talvepäevadel saab ka vastupidist tõeada. Kui MK etapp toimus Eestis, võistlesid *bestikad* omi võistlusi Rakvere ligidal Mõedakul.

Juba traditsioonilise ürituse eesmärgiks oli organisatsiooni liikmete ühtekuuluvustunde tõstmine, mis ei väljendunud sel korral mitte koolitustes ja seminarides, vaid mägisel Pandivere kõrgustikul suusarajal ja õhtuses saunas vastupidamises. Jäisematel laskumistel võis küll tekkida tunne ja tahtmine eelistada uiske. Vaatamata rasketele oludele

sai sel aastal kõik suusad tervelt tagasi toodud, katkes ainult mõni paar suusakeppe. Kuid peamine mis lisaks päevasele matkamisele avanes, oli võimalus noortel *bestikatel* sisse elada üldisesse miljöösse, sest aeg enne BEST-Estonia üht peamist üritust – personalimeessi Võti Tulevikku – on kujunenud uues kontoris üsnagi pingeliseks ja vähest lõõgastust võimaldavaks.

Lumi/jää, tahe teha ja olla koos võivad sageli pakkuda väga huvitavat *team buildingu* harjutamise võimalust ka siis, kui loetus esmalt mainitud kipub napiks jääma ning pole tegemist spetsiaalse koolitusega!

Tarvi Olli,
BEST-Estonia

Certis rebus certa signa praecurrunt (Cicero)
Sündmustele eelnevad märgid